

Σχέδιο Νόμου

του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού

με τίτλο «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων και των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων και για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/29/EK για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας»

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

Με τον παρόντα νόμο ενσωματώνεται στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2017/1564 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 (ΕΕL 242/6) σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων και των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/29/EK για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας.

Άρθρο 2

Αντικατάσταση του άρθρου 28^A του ν. 2121/1993

Το άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 3057/2002 (Α' 239), αντικαθίσταται ως εξής:

«ΆΡΘΡΟ 28^A

Αναπαραγωγή προς όφελος ατόμων με αναπηρίες

(άρθρο 5 παρ. 3 στοιχ. β' Οδηγίας 2001/29, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

«1. Με την επιφύλαξη των επόμενων άρθρων, επιτρέπεται η χρήση έργου προς όφελος των ατόμων με άλλες αναπηρίες για χρήσεις που συνδέονται άμεσα με την αναπηρία και δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα, στον βαθμό που απαιτείται λόγω της συγκεκριμένης αναπηρίας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, καθορίζονται οι κατηγορίες των προσώπων με αναπηρίες και οι ειδικότεροι όροι των χρήσεων έργων προς όφελος των προσώπων αυτών.»

Άρθρο 3
Ορισμοί
(άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

Στο άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 3057/2002 (Α' 239), προστίθεται παρ. 2 ως εξής:

«2. Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι εξής ορισμοί:

α) ως έργο νοείται κάθε έργο υπό μορφή βιβλίου, περιοδικού, επιστημονικού ή άλλου, εφημερίδας ή άλλου είδους εντύπου, σημειογραφίας στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι παρτιτούρες, και σχετικών εικονογραφήσεων, επί παντός μέσου, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής και ηχητικής μορφής, όπως τα ακουστικά βιβλία, το οποίο προστατεύεται δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και το οποίο έχει δημοσιευτεί ή καταστεί με άλλον τρόπο νόμιμα διαθέσιμο στο κοινό.

β) ως επωφελούμενος νοείται, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε άλλη αναπηρία:

αα) ένα τυφλό άτομο,

ββ) ένα άτομο με προβλήματα όρασης, που δεν επιδέχονται βελτίωσης, ώστε το άτομο να αποκτήσει οπτική λειτουργία ουσιαστικά ισοδύναμη με εκείνη ατόμου χωρίς τέτοια προβλήματα, και το οποίο για τον λόγο αυτό δεν μπορεί να διαβάζει έντυπα με την ίδια ουσιαστικά ευχέρεια, όπως ένα άτομο χωρίς τέτοιο πρόβλημα,

γγ) ένα άτομο που έχει αντιληπτική ή αναγνωστική αναπηρία και δεν είναι, ως εκ τούτου, σε θέση να διαβάζει έντυπα με την ίδια ουσιαστικά ευχέρεια, όπως ένα άτομο χωρίς τέτοια αναπηρία,

δδ) ένα άτομο που δεν είναι σε θέση λόγω σωματικής ανικανότητας να κρατήσει στα χέρια του ή να χειρίστει βιβλίο ή να εστιάσει ή να μετακινήσει το βλέμμα του, σε βαθμό που κανονικά θα ήταν ικανοποιητικός για να μπορεί να διαβάζει,

γ) ως αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο νοείται κάθε αντίγραφο έργου που παρέχει στον επωφελούμενο πρόσβαση στο έργο με εναλλακτικό τρόπο ή σε εναλλακτική μορφή, επιτρέποντας, μεταξύ άλλων, στο εν λόγω άτομο να έχει το ίδιο αποτελεσματική και άνετη πρόσβαση, όπως ένα άτομο χωρίς οποιαδήποτε αναπηρία ή ανικανότητα από τις αναφερόμενες στην περιπτ. β),

δ) αρμόδιος φορέας νοείται κάθε οργανισμός, σωματείο, ένωση ή άλλος φορέας, που έχει εξουσιοδοτηθεί ή αναγνωρίζεται να παρέχει σε επωφελουμένους επιμόρφωση, εκπαίδευση, προσαρμοσμένη ανάγνωση και πρόσβαση σε πληροφορίες σε μη κερδοσκοπική βάση. Ως αρμόδιος φορέας θεωρείται και ο δημόσιος ή μη κερδοσκοπικός οργανισμός που παρέχει τις ίδιες υπηρεσίες σε επωφελουμένους ως μια από τις κύριες δραστηριότητές του, ως θεσμική υποχρέωση ή στο πλαίσιο της δημοσίου συμφέροντος αποστολής του.»

Άρθρο 4

Επιτρεπόμενες χρήσεις

(άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

Στο άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 3057/2002 (Α' 239), προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού να διενεργείται κάθε πράξη που είναι αναγκαία προκειμένου:

α) επωφελούμενος ή πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του να μπορεί να παράγει αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο έργου, στο οποίο ο επωφελούμενος έχει νόμιμη πρόσβαση και το οποίο είναι για αποκλειστική χρήση από τον επωφελούμενο,

β) αρμόδιος φορέας να μπορεί να παράγει αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο έργου, στο οποίο έχει νόμιμη πρόσβαση, ή να παρουσιάζει, να καθιστά διαθέσιμο, να διανέμει ή να δανείζει το εν λόγω αντίγραφο σε επωφελούμενο ή άλλον αρμόδιο φορέα σε μη κερδοσκοπική βάση με σκοπό την αποκλειστική χρήση του από τον επωφελούμενο.»

Άρθρο 5

Αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο στην εσωτερική αγορά και σε τρίτα κράτη

(άρθρο 3 παρ. 2 και 5 και άρθρο 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

Στο άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 3057/2002 (Α' 239), προστίθενται παρ. 4, 5 και 6 ως εξής:

«4. Επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού σε αρμόδιο φορέα να εκτελεί τις πράξεις της περίπτ. β) της παρ. 2 του παρόντος για λογαριασμό επωφελουμένου ή άλλου αρμόδιου φορέα που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, καθώς και να διανέμει, να παρουσιάζει ή να καθιστά διαθέσιμα στους επωφελουμενους ή σε αρμόδιο φορέα που είναι εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα - συμβαλλόμενο μέρος της Συνθήκης του Μαρακές, αντίγραφο έργου ή άλλου αντικειμένου προστασίας σε προσβάσιμο μορφότυπο. Επίσης, επιτρέπεται σε επωφελούμενο ή σε αρμόδιο φορέα:

α) να αποκτά ή να έχει πρόσβαση σε αντίγραφο έργου σε προσβάσιμο μορφότυπο από αρμόδιο φορέα εγκατεστημένο σε κράτος μέλος της ΕΕ, και

β) να εισάγει ή να αποκτά με άλλον τρόπο ή να έχει πρόσβαση και στη συνέχεια να χρησιμοποιεί υπό τους όρους του παρόντος αντίγραφο έργου σε προσβάσιμο μορφότυπο που έχει διανεμηθεί, παρουσιαστεί ή τεθεί στη διάθεση των επωφελουμενων ή των αρμόδιων φορέων από αρμόδιο φορέα τρίτης χώρας - συμβαλλόμενου μέρους της Συνθήκης του Μαρακές.

5. Κάθε αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο σέβεται την ακεραιότητα του έργου, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των αλλαγών που απαιτούνται προκειμένου το έργο να καταστεί προσβάσιμο σε εναλλακτικό μορφότυπο.

6. Ο περιορισμός που προβλέπεται στο παρόν δεν μπορεί να παρακαμφθεί συμβατικά.»

Άρθρο 6

Υποχρεώσεις των αρμόδιων φορέων (άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

Στο άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 3057/2002 (Α' 239), προστίθεται παρ. 7 ως εξής:

«7. Σε περίπτωση που αρμόδιος φορέας εκτελεί τις πράξεις που προβλέπονται στις παρ. 3 και 4:

α) θεσπίζει και τηρεί τις δικές του πρακτικές για να εξασφαλίζει ότι:

αα) διανέμει, παρουσιάζει και καθιστά διαθέσιμα αντίγραφα έργων σε προσβάσιμο μορφότυπο μόνο σε επωφελουμένους ή σε άλλους αρμόδιους φορείς,

ββ) λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή της μη εξουσιοδοτημένης αναπαραγωγής, διανομής, παρουσίασης ή διάθεσης στο κοινό αντιγράφων έργων σε προσβάσιμο μορφότυπο,

γγ) επιδεικνύει την προσήκουσα επιμέλεια και διατηρεί αρχεία σχετικά με τη διαχείριση έργων και των αντιγράφων τους σε προσβάσιμο μορφότυπο,

δδ) δημοσιεύει και επικαιροποιεί, ενδεχομένως στον ιστότοπό του ή και μέσω άλλων διαδικτυακών ή εξωδιαδικτυακών διαύλων, πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στις περιπτ. αα' έως γγ'.

β) κατόπιν σχετικού αιτήματος παρέχει σε προσβάσιμη μορφή σε οποιονδήποτε επωφελούμενο, άλλον αρμόδιο φορέα ή δικαιούχο:

αα) τον κατάλογο των έργων, των οποίων έχει αντίγραφα σε προσβάσιμο μορφότυπο και τους διαθέσιμους μορφότυπους,

ββ) την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων φορέων με τους οποίους έχει ανταλλάξει αντίγραφα έργων σε προσβάσιμο μορφότυπο σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζονται τα ελάχιστα αναγκαία μέτρα για την τήρηση από τους αρμόδιους φορείς των υποχρεώσεών τους σύμφωνα με την υποπεριπτ. ββ' της περιπτ. α.).»

Άρθρο 7

Εύλογη αμοιβή

(άρθρο 3 παρ. 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

Στο άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 3057/2002 (Α' 239), προστίθεται παρ. 8 ως εξής :

«8. Για τις επιτρεπόμενες χρήσεις οφείλεται εύλογη αμοιβή στους δικαιούχους μόνο από τους εγκατεστημένους στην ελληνική επικράτεια αρμόδιους φορείς. Αμοιβή δεν οφείλεται, αν η ζημία του δικαιούχου είναι ελάχιστη. Η δαπάνη που προκύπτει από την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου καλύπτεται από πιστώσεις είτε του κρατικού προϋπολογισμού είτε από προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Πολιτισμού και Αθλητισμού, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, καθορίζονται το ύψος και η διαδικασία καταβολής της εύλογης αυτής αμοιβής στους δικαιούχους για τις επιτρεπόμενες χρήσεις

τους από τους αρμόδιους φορείς. Για τον καθορισμό του ύψους της αμοιβής λαμβάνεται υπόψη ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των δραστηριοτήτων των αρμόδιων φορέων, το δημόσιο συμφέρον, τα συμφέροντα των επωφελουμένων, η πιθανή ζημία των δικαιούχων, η ανάγκη να διασφαλιστεί η διασυνοριακή διάδοση αντιγράφων σε προσβάσιμο μορφότυπο, χωρίς διακρίσεις αναφορικά με το ύψος της αμοιβής σε σχέση με τη μη διασυνοριακή, καθώς και οι ειδικές συνθήκες κάθε περίπτωσης.»

Άρθρο 8

Διαφάνεια και ανταλλαγή πληροφοριών και Προστασία προσωπικών δεδομένων (άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

Στο άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 3057/2002 (Α' 239), προστίθενται παρ. 9 και 10 ως εξής :

«9. Αν αρμόδιος φορέας εκτελεί τις πράξεις που προβλέπονται στις παρ. 3 και 4, κοινοποιεί προαιρετικά την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας του στον ΟΠΙ, ο οποίος διαβιβάζει αυτές τις πληροφορίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

10. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του παρόντος υπόκειται στη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.»

Άρθρο 9

Άλλες υποχρεώσεις

Στο άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 81 του ν. 3057/2002 (Α' 239), προστίθενται παρ. 11, 12 και 13 ως εξής :

«11. Οι εκδότες υποχρεούνται να παρέχουν στους αρμόδιους φορείς σε ψηφιακή μορφή τα αρχεία των εκπαιδευτικών συγγραμμάτων της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας, καθώς και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που ζητούνται να χρησιμοποιηθούν σύμφωνα με το παρόν, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται σε ψηφιακή μορφή. Για τα υπόλοιπα έργα οι εκδότες υποχρεούνται να παρέχουν στους αρμόδιους φορείς αρχεία έργων που αντιστοιχούν συνολικά στο 10% της ετήσιας εκδοτικής τους παραγωγής, μη υπολογιζόμενων στο ποσοστό αυτό των ανωτέρω εκπαιδευτικών συγγραμμάτων.

12. Στον ΟΠΙ τηρείται κατάλογος των αρμόδιων φορέων, καθώς και κατάλογος αντιγράφων έργων σε προσβάσιμο μορφότυπο, με το είδος των μορφοτύπων και τον αρμόδιο φορέα στον οποίο βρίσκονται.

13. Σε περίπτωση που ο επωφελούμενος ή ο αρμόδιος φορέας καλείται να καταβάλει το κόστος για τη δημιουργία αντιγράφου σε προσβάσιμο μορφότυπο, το κόστος αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δαπάνες δημιουργίας του αντιγράφου.»

Άρθρο 10
Τροποποίηση άρθρων 42, 45^A και 71 ν. 2121/1993

1. Στο άρθρο 42 του ν. 2121/1993 προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Ο περιορισμός που προβλέπεται στο άρθρο 28^A παρ. 2 έως 13 εφαρμόζεται και στα δικαιώματα του δικαιούχου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.» (άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

2. Στην παρ. 6 του άρθρου 45Α του ν. 2121/1993, όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 2819/2000, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Ο περιορισμός που προβλέπεται στο άρθρο 28Α παρ. 2 έως 13 εφαρμόζεται και στο ειδικής φύσης δικαίωμα του κατασκευαστή βάσης δεδομένων». (άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564)

3. Η παρ. 6 του άρθρου 71 ν. 2121/1993, όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 12 του άρθρου 81 ν. 3057/2002 (Α' 239), αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Τα άρθρα 3 παρ. 1, 28Α παρ. 1, 28Β και 28Γ, 46 παρ. 2, 47 παρ. 1 και 2, 48 παρ. 1, 52 στοιχείο δ', 64Α, 66 παρ. 1 και 2, 66Α και 66Β του νόμου αυτού αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001 για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, όπως η Οδηγία αυτή τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ) 2017/1564 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 (ΕΕ L 242).»

4. Στο άρθρο 71 ν. 2121/1993 προστίθεται παρ. 11 ως εξής:

«11. Το άρθρο 28Α παρ. 2 έως 13, η παρ. 6 του άρθρου 42 και το τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 45Α του ν. 2121/1993 αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 2017/1564/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017.»

Άρθρο 11

Η ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/98546/12.10.2007 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού (Β' 2065) καταργείται.

Άρθρο 12
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν άλλως ορίζεται στα επιμέρους άρθρα.

ΟΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΜΥΡΣΙΝΗ ΖΟΡΜΠΑ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΗΣ